

W. BIEGAŃSKIEGO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Czesłochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen. za odosłanie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 15 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz pełnowygodny jednozłotowy na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. — Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZESŁOCHOWA, ulica Państwa Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 5

Konflikt rosyjsko - angielski.

Pochód wojsk angielskich na Murmanie jak również czynna interwencja mocarstw koalicji na Syberji, spowodowały konflikt polityki rządu sowiektów ze stanowiskiem koalicji, a w pierwszym rzędzie z Anglią. Wycekująca postawa angielskiego rządu przybrała nareszcie realne kształty czynu.

Widocznie dyplomacja angielska przyszła do przekonania, że rachuby na wywołanie się Rosji z czerwonych pęt bolszewizmu z biegiem czasu coraz więcej zawodzi. Postanowiono tedy, chwycić się ostatniego środka, środka doskonale wypróbowanego w czasie obecnej wojny polityki czynu.

Oczywiście ze strony rządu bolszewickiego nastąpiła reakcja. Wiedeńska agencja telegraficzna, podaje za „Zürcher Post“ wiadomość, iż rząd sowiektów oświadczył oficjalnie, że pomiędzy Wielką Brytanią a Rosją istnieje już faktycznie stan wojenny. Akcja francuska oczekiwana jest z godziny na godzinę. Według doniesień dzienników paryskich z Petersburga, na Syberji odbyły się pierwsze zbrojne starcia pomiędzy armją bolszewicką a oddziałami koalicji. W północnej Rosji wojska angielskie zajęły Onegę i bombardują Archangielsk.

Fakty powyższe wymownie świadczą, że nad wzburzonym kotłem rewolucji rosyjskiej zawisły ciężkie chmury. Zbliża się krytyczny moment dla rządów Lenina i Trockiego. Idea pseudo-pokoju, której rządy bolszewickie zawładnęły, ugruntowanie swej władzy, okazuje się swodniczym mirażem. Nie chcą zerwać traktatu pokojowego z mocarstwami centralnymi rząd bolszewicki amuszony będzie do walki na dwa fronty: z koalicją i kontrrewolucją.

Nie ulega wątpliwości, że po zmobilizowaniu wojsk robotniczych armja bolszewicka będzie posiadała na tyle siły i żywotności, aby stawić opór względnie nielicznym oddziałom koalicji. Jednakże rządowi sowiektów zagraża poważne niebezpieczeństwo z innej strony.

Po wysłaniu czerwonej armii na odległe placu boju sblednie autorytet rządu bolszewickiego w oczach robotników i ciemnych włościan. Nowa wojna, brak i drożyzna środków żywnościowych oraz artykułów pierwszej potrzeby, wreszcie ogólne niezadowolenie z istniejących stosunków — dokonają reszty. Już obecnie nawet zaczynają się w Moskwie zamieszki, wreszcie narazie przez lewych socjalrewolucjonistów. Niewątpliwie w miarę czasu, gdy akcja koalicji przybierze wyraźniejsze kontury, powstaną w całej Rosji żywoty umiarkowane, ujmując star kontrrewolucji w swe rące.

Jak będzie sobie radził rząd bolszewicki w tej opresji, to w ciągu najbliższych tygodni przekonają nas

o tem fakty o znaczeniu historycznym, których widownia stała się ogarnięta anarchją rewolucji „wielka i szeroka“ Rosja. (r.)

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo) Wielka Kwatera Główna donosi dnia 5 sierpnia 1918 r.:
Zachodni teren walk.

Grupa wojsk następcy tronu bawarskiego ks. Ruprecht.
Na froncie między Ypres a na południe od Mondidier działalność ognio-wa zmogła się pod wieczór i przez całą noc była ożywiona.

We Flandrii na południe od Albert i po obu stronach Sommy odparte zostały uderzenia przeciwnika.

Na północy od Montdidier cofnęliśmy, bez nacisku ze strony nieprzyjaciela kompanie nasze, stojące na zachodnim brzegu Avre potoku Dom, poza ten odcinek. W czasie mniejszych potyczek na południowy zachód od Montdidier wzięliśmy jeńców.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.
Nad Vesie zmogła się działalność ognio-wa. Pomyślne walki terenowe na północy od Conde i na zachód od Reims.

Po odparciu częściowych ataków przeciwnika ustąpiły nasze tyne stráže pod silnym atakiem przeciwnika na Fignes, zgodnie z rozkazem, na północny brzeg Vesie.

Grupa wojsk generała Salwitza i ks. Albrechta.

Na zachód od Mozell, w środkowych i wyższych Wogezach odparte zostały ataki przeciwnika.

W Sundgen—atakując wzięliśmy jeńców.

Wicelfeldfel Thom osiągnął 27 zwycięstwo napowietrzne:
Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Niemcy o bitwie nad Marną.

„Frankf. Ztg.“ podaje następujące uwagi o walkach na froncie zachodnim:

Nasze najwyższe kierownictwo armji, powziawszy plan wielkich restrygacyjnych walk na zachodzie, uświadomiło sobie niewątpliwie sęgry, że toczył będzie ciężkie walki i że niespodzianki nie są wykluczone.

O zamierzonych przez nas atakach po obu stronach Reims otrzymał nieprzyjaciel wcześniej wiadomości, jak to widać teraz można wyrazić. On sam tego nie tai, podnosząc to jako szczególną zasługę. Jakim sposobem nieprzyjaciel się o tem dowiedział, nie można jeszcze powiedzieć z pewnością. Dowiedziawszy się przedwczoraj o naszym zamiarze mogli nieprzyjaciel na czas zastosować przeciwarządzenia; wymiął nasz atak na wschód od Reims, tak, że zamierzony przez nas atak nie mógł być wykonany w zupełności.

Leż nietykło celem miejscowej obrony przygotował nieprzyjaciel dostatecznie wojska; przystąpił on także do kontrataku między Aisną a Marną. Oczekiwaliśmy tego ataku flankowego, lecz w sposobie przeprowadzenia jednak nas zaskoczył. Przeciwnik atakował bez zwykłego przygotowania artyleryjskiego, opierając się na swoich potężnych eskadrach bojowych, które pędził przed atakującą piechotę. Krótko przedtem wzięci jeńcy sprawiali wrażenie, że nieprzyjaciel na tym froncie nie tak szybko przejdzie do ataku.

Równocześnie z tym głównym atakiem zwrócił nieprzyjaciel swoje najcięższe ataki przeciw naszym stanowiskom na całym obszarze pod Reims. Celem uniknięcia strat niepotrzebnych zostały wojska nasze na południe od Marny dobrowolnie wyco-

fane po spełnieniu swych zadań, jak to głosi nasze sprawozdanie wojenne. Między Marną i Reims udarmiliśmy wszelkie kontrataki nieprzyjaciela, lecz cały sposób prowadzenia walki, potężne użycie rezerw i wielkie przygotowania, jakie generał Foch zarządził, wskazują na to, że francuski generalissimus dąży do pomyślnego rozstrzygnięcia i dąży jeszcze. Ponieważ nieprzyjaciela nasi wiedzą, jak groźnym stało się niebezpieczeństwo wskutek naszych ciosów potężnych, rzucają coraz to nowe wojska w bój.

Lotnicy niemieccy nad Rouen.

Ostatnim razem zapędzili się lotnicy niemieccy aż nad Rouen w Normandji. Obrzucili oni to miasto bombami, potem zaś bombardowali także Havrę.

Czechosłowacy w Orenburgu.

Z Kopenhagi donoszą, iż Czechosłowacy zajęli Orenburg.

Orenburg stanowi ważny węzeł kolejowy w południowym Uralu, przy linii kolejowej do Afganistanu.

Japończycy na Syberji.

Drogą na Moskwę nadeszła wiadomość, że sztab armji japońskiej, operującej na Syberji, obrał za siedzibę miasto Omsk.

Od wielu już dni bawi w Omsku wielcy oficerowie japońscy, którzy szukają w miejscie odpowiednich pomieszczeń na wielkie biura.

W zeszłym tygodniu nadeszły do Omska techniczne oddziały japońskie, które zajęły się natychmiast urządzeniem stacji telegrafu bez drutu.

W Omsku znajduje się ponadto wielu wojskowych angielskich i francuskich i z innych państw koalicji.

„Neue Korrespondenz“ podaje dane co do armji japońskiej, mającej opętać na Syberji. Armja ta ma wynosić 200 tysięcy ludzi.

O ile mobilizacja także na Syberji została przeprowadzona, wówczas armja ta wzrosła do 400,000 ludzi i składać się będzie z 20 dywizji czynnych i 20 rezerwowych.

Głównodowodzącym wojsk japońskich na Syberji mianowany został generał major Nakashima. Ma on również sprawować dowództwo nad wojskami koalicji.

„Kund“ pisze w sprawie interwencji japońskiej: Zachodzi pytanie, czy interwencja Japonji nie została spowodowana raczej względami na interesy własne, aniżeli na interesy koalicji. W chwili, gdy Japończycy staną nad jeziorem Bajkalskiem, Syberja wschodnia znajdzie się w ich rękę, przez co zajmą położenie takie, że lepsze sobie wymarzyć trudno. Wtedy bowiem Chin, Indje i Rosja europejska przejdą w zupełności pod wpływ militarne Japonji.

Dziennik nie wierzy w udanie się zamiaru wytworzenia nowego frontu na wschodzie.

Ostatni wódz Siuksów.

W forcie Nohes zmarł John Grass, ostatni wódz Siuksów, przeżywszy lat 79. Był to najbardziej znany Indianin na dzikim północno-zachodzie a szarzem ostatniego wódca wojowniczego ongi i krwiożerczego plemienia Siuksów.

Pozostawił on adoptowanego syna, który w szeregach kolorowych wojsk ententy walczy na zachodnim froncie.

Akoji pokojowej papieskiej nie będzie.

„Berliner Tageblatt“ donosi, że znany polityk niemiecko-bawarski poseł i proboszcz katedralny w Passawie ksiądz dr. Pichler, mający ściśle stosunki z kołami Watykańskie-

mi, zaprzecza jakoby papież miał podjąć teraz akcję pokojową. Większa część kardynałów jest zdania, że w chwili obecnej nowa akcja pokojowa papieska, byłaby uważana w Anglii i we Francji za krok nieprzyjazny dla koalicji. Koalicja spodziewa się odnieść zwycięstwo nad państwami centralnymi. Wystąpienie tedy z propozycją pokojową w chwili obecnej, wyglądałoby jakoby papież chciał oba te państwa ratować od klęski.

Chwila bieżąca.

— Komitet do zwalczania przeciwrrewolucji wpadł na ślad doskonale zorganizowanego spisku na tyście Lenina i Trockiego.

— W Saratowie tworzy się jeszcze jeden nowy rząd, w którym głównymi osobistościami mają być Rodzianko i Milukow.

— Połączenie telegraficzne Szwajcarii z Paryżem zostało przerwane.

— Odbył się w Moskwie cały szereg zebrań agitacyjnych wśród robotników w celu zachęcenia ich do walki przeciwko kontrrewolucjonistom i Czecho-Słowakom.

Co słychać nowego.

Reklam wśród wszech Niemców w Austrii.

Wiedeń, 5/8. W stronnictwie wszech Niemców w Austrii nastąpił rozłam.

Niemieckie radykalny poseł Tenfel przystąpił do założenia nowej partii pod nazwą „Austriacko-niemieckiego stronnictwa ludowego”.

Program nowy ma za zadanie stworzyć podstawy do wielkiej partii ogólnoniemieckiej.

Dr. Wekerle u ces. Karola.
Wiedeń, 5/8. Węgierski prezydent ministrów Dr. Wekerle, przedłożył cesarzowi Karolowi reformę wyborczą do sankcji i słożył sprawozdanie ze stosunków politycznych i parlamentarnych w stolicy Węgier.

Po audjencji u cesarza był dr. Wekerle na konferencji u hrabiego Buriana.

Cholera w Petersburgu.

Liczbą zainfekcję na cholera w Petersburgu zwiększa się jeszcze ciągle. Według informacji „Nowej Petr. Gazety”, w dniu 20 lipca zarejestrowano 176 wypadków, dnia następnego zaś 209.

O powrót do monarchii.

Patryarcha prawosławny Tychon wraz z całą wysoką hierarchią kościelną w Rosji, przygotowują teren do zamachu stanu. Wszyscy wysocy dygnitarze kościoła prawosławnego znajdują się od pewnego czasu na usługach agitacji monarchistycznych.

Według „Nationaleidende”, prasa bolszewicka przytacza na dowód tego cały szereg wypadków taktycznych.

Carowa przed trybunałem.

Ostatnie wydania (dzisiaj już zawieszonych) pism moskiewskich dowodzą, że carowa została na rozkaz Trockiego pomieszczona w jakimś klasztorze i trzymana będzie w ukryciu, aż do dnia stawienia jej przed trybunałem ludowym.

Policia w Synagodze.

Z Sateraly-Ujehely donoszą, że podczas nabożeństwa, odbywającego się w tamtejszej synagoge wkroczyła policja i kazała dom modlitwy opróżnić. Zgromadzeni odmówili posłuszeństwa, zaczęli używać siły. Chędnio o ujęcie pewnej liczby paszary, jakoteż dezertów. Pewna liczba osób została aresztowana.

W Chinach panuje dżuma.

Misjonarze z Chin przybyli do Szwecji opowiadają, że obecnie w Chinach grasuje

jedna z najstraszliwszych chorób jakiegokolwiek istnieją na kuli ziemskiej, a mianowicie jest to dżuma i to jaknajbardziej zaraźliwa. W ciągu tygodnia umarło 20 tysięcy ludzi. Przeszło pół miliona jest chorych. W całych Chinach panuje panika, gdyż dżuma rozszerza się bardzo szybko we wszystkich okolicach kraju.

Po zamordowaniu generała Eichhorna.

Biurowolffa donosi z Kijowa: Docho-dzenie w sprawie sprawców zamachu na feldmarszałka trwa dalej i pociągnęło za sobą nowe aresztowania. Szczegóły nie mogą być na razie podane do wiadomości publicznej. Dane dotychczasowe stwierdzają, że zbrodnia była dokonana z zapoczątkowania organizacji socjal-reweluconistów rosyjskich w Moskwie, pozostającej pod wpływem koalicji.

Ustrój administracyjny Królestwa Polskiego.

Na pięciu posiedzeniach w czasie od d. 8 do 26 lipca komisja administracyjna ustaliła następujące zasady ustroju administracyjnego Królestwa Polskiego:

1) Władze powinny być jednolite a nie dwoiście. Należy unikać zasadniczo dwoiśtwo w tworzeniu administracji krajowej. W tym względzie komisja podzieliła pogląd rządu, iż nie może być przeciwstawień między sprawami miejscowymi a ogólnymi. Niedopuszczalna jest również rozbieżność celów instytucji samorządowych oraz administracji państwowej.

2) W myśl poprzedniego postanowienia należy możliwie skójżyć i uzgodnić administrację państwową i władze samorządowe, stojące na gruncie uznania konieczności rozwoju samorządu.

3) W dzisiejszej administracji państwowej uznano za niezbędne stopnie następujące: a) ministerjum, b) województwo, c) powiat.

Są to nazwy tymczasowe, jeszcze nie ustalone.

4) W dzisiejszej samorządowej: a) związek komunalny powiatowy, b) rada wojewódzka, c) ministerjum.

Za zasadniczą i najniższą jednostką uważa się gminę samorządową według wzorowych organizacji tego rodzaju, ale z zachowaniem warunków miejscowych.

Związek komunalny powiatowy komisja administracyjna uznała za praktyczniejszy od rządowego projektu wojewódzkiego. Radę powiatową, proponowaną przez rząd, przenosi się do województwa ze zmianami co do organizacji i zakresu atrybucji.

Rada wojewódzka ma się składać z delegatów sejmików i ma ona mieć charakter instytucji nadzorczej nad związkiem komunalnym, pierwszego stopnia, czyli powiatowym; ma też rada wojewódzka niektóre atrybucje uchwłodawcze w dziedzinie komunalnej, przechodzące zakres władzy sejmików powiatowych.

Dalej komisja zaleca zaprowadzenie instytucji sądów administracyjnych.

Poświęcenie przedstawicielstwa polskiego w Moskwie.

Dnia 18 lipca w Moskwie odbyło się uroczyste poświęcenie przedstawicielstwa polskiego w Moskwie.

Rano o godz. 11 w kościele św. św. Apostołów Piotra i Pawła zebrało się duchowieństwo, reprezentanci organizacji społecznych polskich, kolonji polskiej w Moskwie, oraz urzędnicy przedstawicielstwa.

Niebawem do kościoła przybyli J. E. ks. arcybiskup metropolita mohylowski, Edward baron Ropp i przedstawiciel Rady Regencyjnej Aleksander Lednicki, poczem rozpoczęła się msza.

Po zaniesionych modłach, o godz. 4 po południu miało miejsce solenne poświęcenie przybytku pracy przedstawicielstwa, w obecności licznie zebranej kolonji polskiej, zgromadzonych przedstawicieli organizacji społecznych, oraz pracowników urzędów przedstawicielstwa.

Przeniesienie Akademii Duchownej do Królestwa.

Przed kilku dniami przybył z Rosji do Włocławka Rektor Akademii Duchownej Petersburskiej, ks. prałat Idzi Radziszewski, po tygodniowym pobycie wyjechał do Warszawy, a stamtąd do Lublina w celu przeprowadzenia pertaktacji co do przeniesienia wspomnianej akademii z Petersburga do kraju.

Akademia Duchowna w Peters-

burgu przeniesiona będzie prawdopodobnie do Włocławka lub Lublina.

Powrót urzędników z Rosji.

Prasa warszawska podaje wiadomość, pochodzącą od powracających uchodźców, że w drodze do Warszawy są urzędnicy Tow. Wzajemnych ubezpieczeń, którzy powracają z 19 milionami rubli, wywiezieni w swoim czasie do Rosji. W drodze są też urzędnicy b. magistratu, ewakuowani z 37 milionami i warszawski oddział rosyjskiego Banku państwa, wiozący, oprócz całkowitego urządzenia biurowego, 207 milionów (w tem 100 milionów weksli). Wiadomość ta brzmi nieco zagadkowo. Oprócz tego przywiezione być mają meble i zabytki, wywiezione w swoim czasie z Zamku oraz z innych miejsc historycznych.

Egzaminy dla eksternów i eksternistek.

K. P. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości, że w drugiej połowie września b.r. rozpoczną się egzaminy dla eksternów i eksternistek z zakresu klas 4-ch, 6-ciu 8-miu.

Egzaminy odbędą się przed specjalnymi Komisjami Egzaminacyjnymi w Warszawie, Łodzi, Lublinie i Kielcach, o ile w każdym z tych miast zbierze się odpowiednia liczba kandydatów.

Podania o dopuszczeniu do egzaminów wszyscy kandydaci powinni składać do K. P. Ministerstwa W. R. i O. P. — w Sekcji szkół średnich, Al. Ujazdowska 37 w Warszawie w terminie pomiędzy 1 sierpnia a 1 września b. r.

Podania złożone po 1 września uwzględnione nie będą.

W podaniu należy wskazać, w którym w wyżej wymienionych miast kandydat pragnie zdawać, jak również wskazać, do którego z miast szczególnie udac się na egzaminy, gdyby w wybranym przez niego mieście Komisja egzaminacyjna nie doszła do skutku.

W podaniu należy wskazać adres stałego zamieszkania oraz adres podczas egzaminu, następnie należy w podaniu nazmienić, z kursu jakiej szkoły pragnie kandydat zdawać (filozoficzny czy realny), a jeżeli zdawać będzie z zakresu szkoły filologicznej, to z jakiego języka nowożytnego pragnie zdawać egzamin pisemny, jeżeli zaś z kursu szkoły realnej, czy pragnie zdawać z języka łacińskiego.

Do podania należy dołączyć: 1) metrykę urodzenia, 2) życiorys, napisany własnoręcznie z dokładnym wskazaniem, gdzie ekstern bądź eksternistka pobierała nauki, gdzie, kiedy i jakie już składała egzaminy; jak przygotowywał się do egzaminu; 3) świadectwa szkolne, o ile posiada; 4) opłatę w wysokości osmdziesięciu marek dla zdających z kursu 8 klas i czterdziestu marek dla zdających pełny egzamin z 4-ch i 6-ciu klas, lub uiszczający z 4, 6 i 8 klas. Opłata nie podlega zwrotowi; 5) dwie nienaklejone fotografie, zaopatrzone własnoręcznym podpisem.

Eksterni i eksternistki, zdający z 8-miu klas, muszą zdać egzaminy wstępne z języka polskiego, z historii Polski i powszechnej, geografji Polski i powszechnej, z matematyki, fizyki, przyrody; zdający maturę realną zdają nadto z rysunków. Posiadający świadectwa szkolne mogą być zwolnieni od wszystkich bądź niektórych egzaminów wstępnych. W każdym poszczególnym wypadku decyduje K. P. Ministerstwo W. R. i O. P. na podstawie przedłożonych świadectw szkolnych.

Abiturjenci i abiturjentki, którzy nie złożyli egzaminów dojrzałości w miesiącach maju i czerwcu b. r., jak również uczniowie i uczennice nie promowani do klas 5 i 7-jej w tymże czasie, przystępują do egzaminów w miesiącu wrześniu b. r. nie mają prawa.

Egzaminy będą odbywały się zgodnie z dotychczasowym regulaminem egzaminów dojrzałości, w którym zaszyły następujące zmiany: a) opłata za egzaminy dla maturzystów podwyższona została do 80 marek, b) w razie zwolnienia kandydata od egzaminów wstępnych część opłaty nie ulega zwrotowi, c) opłata za egzamin nie ulega zwrotowi nawet w razie nie stawienia się kandydata.

Dokładny termin rozpoczęcia egzaminów będzie później podany do wiadomości. Regulaminy egzaminów z 4, 6 i 8 klas, jak również programy są do nabycia w

ekcji szkół średnich K. P. Ministerstwa, Al. Ujazdowska 37 w Warszawie).

KRONIKA.

Posiedzenie Rady miejskiej.
Jutro, w czwartek dn. 8 b. m., odbędzie się posiedzenie Rady Miejskiej.

Porządek obrad zapowiada:

1. Uchwała Magistratu o zawarciu kontraktu z zarządem przymusowym w sprawie eksploatacji Elekrowni.

2. Prośba W. Czerwińskiego o oddanie uboju bydła w Rzeźni Miejskiej po 20 mk. od sztuki.

3. Uchwała Komisji Finansowej w sprawie podwyższenia subydjum do 20,000 mk. dla gimnazjum Opieki Szkolnej.

4. Projekt Magistratu Piotrkowa o utworzenie Banku Ratunkowego.

O upaństwowienie gimnazjum.

Wczoraj wyjechali do Warszawy w sprawie ostatecznego załatwienia sprawy upaństwowienia gimnazjum T. O. S., ks. kanonik M. Fulman, dyrektor W. Płodowski i M. Jurakowski.

Wykłady ks. kan. Ciesielskiego.

Dowiadujemy się, że ks. kan. M. Ciesielski wyklada metodykę nauczania religii w szkołach dla nauczycieli okręgu częstochowskiego w Kłobucku, tak jak to miało miejsce przed kilku dniami w Noworodku.

Dla matryzystów.

Stow. Kupców Polskich zawiadamiła tutejszych matryzystów oraz osoby w jakikolwiek sposób zainteresowane w sprawie studjów na wyższych uczelniach w Warszawie, Krakowie, oraz w sprawie dotyczącej warunków utrzymania w powyższych miastach uniwersyteckich, że przebywający w Częstochowie studenci, członkowie powyższego Stowarzyszenia, udzielają tych informacji w lokalu Stowarzyszenia przy ul. Centralnej 5, i piętno we czwartki i soboty od godz. 6 do 8 wieczorem.

Zwraca się więc swą osobą zainteresowanych na najwyższy czas rozpoczęcia starań zaradno przepustkowych, jakoteż dotyczących formalności spisów uniwersyteckich ze względu na trudności komunikacyjne oraz na przepięnienie uniwersytetów polskich.

O rejestracji sum.

Proszeni jesteśmy o zasznuwienie, że rejestracja sum należnych od akarbu rosyjskiego nie odbywa się w Radzie Op. powiatowej przy ul. Pięknej Nr. 7, lecz w Radzie Op. m. Częstochowy przy ul. Staszycza.

O Seminarjum nauczycielskiego.

Examina powakacyjne w Seminarjum Nauczycielskim Męskim im. T. Kościuszki, odbędą się w dniach 2, 3 i 4 września. Początek zaś roku szkolnego dnia 6 września.

Podrożenie książek używanych.

Z chwilą podrożenia papieru gdrożają również bardzo znacznie książki używane beletryzyczne i naukowe, które do niedawna jeszcze można było nabyć w antykwariach po minimalnych cenach.

Podatek mieszkaniowy.

Wkrótce organy miejscowej policji Ces.-Niem. będą doręczać w Częstochowie zawiadomienia o należeniu podatku mieszkaniowego na rok 1918.

Neurodzaj na gruszkach.

Tegoroczny urodzaj na gruszkach — jak twierdzą fachowcy nie zapowiada się zbyt pomyślnie. Na niektórych drzewach zaledwie można zebrać do 3 ch funtów owocu. W związku z tym neurodzajem jest i cena na gruszkach, sięgająca 2 mk. za funt.

Cholera drobiu.

Jak donosi „D. W. Ztg.“ z Turku w tamtej okolicy rozszerza się cholera wśród drobiu. Drób ginie w wielkiej ilości tak, że ta zaraza wyrządza w obecnych beźmięsnych cza-

ś. † p.

Zochna Hermanówna

Opatrzona św. Sakramentami zmarła dnia 6 Sierpnia przeżywszy lat 2 miesiące 4.

Eksportacja zwłok z domu przy ul. Panny Marji (Nr. 18 na cmentarz na Kule nastąpi dn. 7 b. m. o godzinie 3 p. poł. Na smutny ten obrzęd zapraszają przyjaciele i znajomych.

Rodzice.

sach dotkliwą szkodę hodowcom drobiu i konsumentom.

Hodowla tytoniu.

Z powodu braku tytoniu bardzo widać włoścjan zasiadło w ogródkach nasienia tytoniowe, które pomyślnie się rozwijają.

Z targu.

W dniu wczorajszym notowano na produktywności i inne rzeczy następujące ceny:

za koszyk grzybów płacono marek 5—6, jagód kwarta fen. 80, borówek fen. 60 za kwartę. Nabrał był poszukiwanym — za kwartę masła płacono mk. 20, ser 2 funtowy mk. 4, jajka sztuka fen. 45, owoce od mk. 1,20 do mk. 2.

Przyjechali z Rosji.

W tych dniach z Rosji przybyli do powiatu częstochowskiego następujące osoby: Matuszewski Marceł, rolnik, przyj. z Podłęża, zamieszkał w Przystajni; Pietraszewski Jan, rolnik, z Rowna, sam. w Przystajni; Konopik Walenty, rolnik, przyj. ze Zmirynki, sam. w Przystajni; Deska Franciszek, rob. fabryczny, przyj. z Tyflisu, sam. w Rebielechach Rządowych; Kleszcz Piotr, rolnik, przyb. z Tyflisu, sam. w Częstochowie przy ul. Mokrej; Nowacki Andrzej, ssew. przyb. z Rowna, sam. w Częstochowie; Radziejewski Michał, ślusarz, przyb. z Zytomierz, sam. w Częstochowie przy ul. Nowy Stradom; Mazurek Bronisław z Kamieńca Podolskiego, sam. w Miedzinie; Piskorska Teodora z Kamieńca, sam. w Krzepicach; Florjański Franciszek, rolnik, z Nurca, sam. w Wilkowiecku; Puchalski Marcin, kowal, z Nurca, sam. w Zagórz; Pyzik Franciszek, gospodarz, z Rowna, sam. w Zagórz; Grochowina Piotr, górnik, z Wolezaku, sam. w Kamienicy Polskiej; Słomianka Michał, majster pieców w martynowskich, z żoną i trzema córkami, przyjechał do Częstochowy z Nadzieńska.

Kradzież.

Wczoraj na ulicy niejakiej Wątkównie mieszkaniec Częstochowy siewkryci sprawcy skradli mk. 60.

Z kraju.

Katastrofa kolejowa pod Oświęcimiem.

Jak donoszą dzienniki, wydarzyła się nocy ubiegłej pod Oświęcimiem poważna katastrofa kolejowa.

Maszynista pociągu mieszanego spostrzegł na moście kolejowym przed sobą drugi pociąg i dał kontrparę. Podczas gdy w 13 wagonach osobowych hamulce działały dobrze, hamulce wagonów towarowych, znajdujących się w końcu pociągu, odmówiły posłuszeństwa.

Pod naciskiem wagonów towarowych 5 wagonów osobowych zwałiło się z mostu do Wisły, 2 zaś zawisły na poręczu mostu, 36 osób odniosło lekkie, 3 ciężkie obrażenia.

Wyrok w sprawie paskarskiej.

Z Włocławka donoszą: Sąd ogłosił wyrok w sprawie 13 tu osób oskarżonych o nadmierne podwyższenie cen na towary codziennego użytku, mocą którego uznani zostali za winnych: Salomon Margulies — skazany na zapłacenie grzywny w sumie 3 tys. marek, oraz Władysław Leszczyński — skazany również na grzywnę w sumie 3 tys. mk., poza tem Chaim Lubliner, Dawid Chorowitz, Józef Tabakman i Chaim Silber — na zapłacenie grzywny po 200 marek każdy.

Uniewinnieni zostali: Sabina Neumark, Estera Lublinerowa, Marek i Moszek Horowitz, Abram Abramski, Pinkus Cael i Józef Hirsch Posner.

Zamordowanie dyr. elektrowni miejskiej w Bielsku.

Z Białej galic donoszą pod datą 25 lipca. Wczoraj nad ranem uległ dyr. elektrowni Weisser, morderczemu napadom. Dyr. Weisser, mając zamiar wyjechać, polecił się zbudzić wcześniej swemu woźnemu Protznrowi. Gdy dyrektor chciał dom opuścić, dał Protznner z wojskowego rewolwera kilka strzałów do niego z tyłu, które utkwily ofierze w brzuchu i piersiach. Następnie skierował Protznner broń ku sobie i celnymi strzałami pozbawił się życia. Ciężko ranny dyrektor, mimo natychmiastowej pomocy lekarskiej, zmarł w kilka godzin. Powodem zamachu miało być zemsta za to, że z żądanych za pracę podwyżki przyznał strażd elektrowni tylko 10 procent.

Mo choo męza paskarza.

Pani M., żona inteligenta, siewkwa wotnego zawodu, wojna zastawca z dwójką dzieci w Rosji. Osoba niezwykle energiczna i pracowita, odciała od męża i rodziny, nie opuszczała go, a zalecała się sama na oczyszczenie, bez większego funduszu, wystąpiła się o lekcie języków i muzyki, przyjeżdżała do domu zyciele, zrabiała nieco i płać, w rezultacie, nie uciekając się do nikogo o pomoc, nie korzystając z żadnego komitetu, wala sobie radę. Nawet robiła pewne oszczędności. Czytała to z wielką radością, myśląc, że wroci do domu z pewnym funduszkiem i nie stała się ciężarem mężowi, który zapewne, jak przeważnie inteligenci, z trudem podnosił wózy wegetuje. Skąpe wiadomości, jakie od męża miewała, bramać dość pomysłiste, gdyż donoszące, że wcale nieciele nie się powodzi, nie budziły w niej wiary.

A pan M. wcale nie przesadzał. Z początku znalazł się w przykrym położeniu, pozbawiony zawodowego zarobku. Ale wnet „przyszedł do rozumu”. Rozglądając się na lewo i na prawo, zioberwował, że ten i ów znajomy, nie pracując, robi „interesy”. Nauka trafiła na grunt podatny. Pan M. spróbował na początek z miedziakim funduszkiem spekulacyjki z mydelkami toaletowymi. Zarobek nadespodziewanie duży. Począł się rozpedzać na większe. Spekulował na materiałach aptecznych, na spirytusie. Pieniądże płynęły doń, jak woda. Cukier, mąka, skóry — niczem nie gardził i dukat dukata płać. Robił już majątek.

Jako dobry mąż i ojciec, zabezpieczwszy sobie potężny kapitał, począł urządzać i ozdabiać powiększone mieszkanie. Wywany, obrazy, zwierciadła, mebelki — skupował, ustawił i radował się, że zrobił zonie i dzieciom tak wielką niespodziankę.

Oboje tedy pragnęli gorąco chwili powrotu jej do gniazda rodzinnego. Wreszcie spełniło się ich pragnienie.

Pani M. oczom własnym nie wierzyła, widząc w domu już nie dostatek, lecz zbytek. Gdy jednak dowiedziała się dokładnie, skąd powstała zamożność męża, wybuchła tragedją.

— Ja pracowałam uczciwie i ciężko, aby wywić dzieci i nie być ciężarem mężowi, a on ofiarowuje mi zamożność, zdobył ludzką krzywdę? Cnce szańbic swoje uczciwe nazwisko i przekazać je splamione dzieciom. Nigdy się na to nie zgodę!

Zabrała dzieci i wyjechała do rodziców.

— Nie chcę męża paskarza! — odpowiadała na wszystkie perswazje rodziny i propozycje męża.

Zgadzała się na powrót do męża z warunkiem, że wszystko, co nabył krzywdą ludzką, odda na cele społeczne, na bi-dę.

Pan M. zgadza się już oddać pewien procent, jak pisze „Kurier Polski”, zatrzymując sobie iwią część zarobku, pani M. również robił usłupstwo, propenując, aby oddał połowę „malwersy”.

Podobno układy są już na dobrej drodze.

Organizacja — to nasza siła!

Rozmaitości.

Jaką pijemy kawę i na czym się robi pieniądże.

Pewien kupiec tak przedstawia swoje zadania:

— Nasza rzecz mieć towar dla klientów. O tem tylko trzeba myśleć. Ma się rozumieć, niema już prawie teraz towarów oryginalnych, tylko surrogaty. Trzeba je mieć, ale to nie wszystko. Gdy tylko jaki surogat przyjmie się i znajdzie popyt, trzeba już zawczasu myśleć o „eisatzu“ dla tego surrogatu, i tak dalej.

Do najlepszych surrogatów kawy należy zaliczyć żyto i jęczmień, względnie kawę słodową, zawierającą wiele składników pokarmowych. Ale potrzeba zaoszczędzenia zboża na mąkę zmusza do szukania nowych surrogatów surrogatu. Wkrótce cykorję zastąpił brodawnik mleczowy, czyli kaczanec, którego korzenie palone bardzo przypominają smakiem kawę.

Fabrykowano surrogaty kawy z żolędzi i roślin strączkowych, jak grochu, fasoli, wyki, do których dodawano środków słodzących. Używany przez pewien czas do tego celu główny biały okazał się za drogi. Robiono te-

dy „kawę“ z pestek dyni i winogron, następnie ogórków i szparagów, które posiadają, oprócz tłuszczu, tę właściwość, że świeżo palone mają aromat podobny do prawdziwej kawy. Okazało się jednak, że aromat ten łatwo się ulatnia i materiał lepiej zużywać na olej.

Coraz wybredniejsze artykuły poczęły zastępować kawę: buraki, suszone ziemniaki, marchew, kukurydza, kasztany i lubin. A już szczytu pomysłowości dosięgli dwaj fabrykanci wiedeńscy, którzy preparowali „kawę“ z palonych i mielonych chrabaszczy, oraz mąki drzewnej z cukrem. Nawet na mieszanki swe uzyskali patent!

Wymierające cygaro.

Pod powyższym tytułem znajdujemy w „Berliner Tageblatt“ wyczerpujący artykuł o ograniczeniu produkcji wyrobów tytoniowych, z którego zasznują na uwagę następujące ciekawe szczegóły: Oto ni mniej ni więcej w Niemczech produkcja cygar zajmowało się 1000 fabryk, które w ostatnim roku przed wojną wytwarzały 8 miliardów sztuk cygar.

No, a teraz zastosujemy tabliczkę Pitagorasa: Ponieważ jedno cygaro kosztuje przeciętnie 50 fen., to państwo niemieckie wydało na cygara 4 miliardy mk. rocznie.

Obecnie więc z powodu braku surowców kapitał ten obrócony będzie na inne cele.

Skonfiskowana uczta weselna

„Grazer Tagespost“ opowiada o następującym zdarzeniu: Oberzysta w Marburgu, Tscherer, wywadał córkę za kupa, uczta weselna była przygotowana w hotelu „Pod czarnym orłem“. Gdy nowożeńcy i goście weselni wrocili z kościoła, dowiedzieli się, że „uczta“ władze skonfiskowały. Co się stało ze skonfiskowaniem potrawami. „Grazer Tagespost“ nie opowiada. Notuje tylko, że sama jedna świnia, którą na tę ucztę zabito, kosztowała 5,000 koron.

DOKTOR Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE ul. Panny Marji № 21. Chereby skórnego wenerycznego i dróg moczowych. Ordynuje: od 9—12 rano i od 4—7 p.p. Panie od 12—1 po południu. 877.

Teatr „PARYSKI“ ulica Panny Marji Nr. 19.

Program od wtorku 6-go do [Piątku 9 sierpnia r. b. (włącznie)

Amerykański obraz z serji „World“

„DAMA KAMELJOWA“

Dramat towarzyski 5 w dużych aktach z życia salonów paryskich według dzieła DUMASA Wszczęchwiatowa sława

Klara Kinball Young w roli głównej

Muzyka: Sekstet Artystyczny pod Dyrekcją p. Czesława Zaka. Słuchacza Konserwatorium Warszawskiego.

z powodu kosztownej dzierżawy obrazu ceny podwyższone

Dla dzieci wejście wzbronione. Bufet cukierniczy przy teatrze.

Teatr „ODEON“ ul. Panny Marji № 27.

Program od środy 7 do niedzieli 11 Sierpnia

DZIŚ NAJWIĘKSZA SENSACJA CHWILI!

MANDARYN WU MARJA CZACZEWA

Słynny dramat chiński w 6-ciu aktach z i Karolem Meinhardem W rolach głównych.

Nad program: Dorpat w chwili obecnej (zdjęcie z natury.)

Anons: Wkrótce jeden z najwybitniejszych obrazów sezonu „Matka“ wzruszający dramat na tle zagadnień współczesnych z UROCZĄ Henny Porten w roli tytułowej

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. Rafała Kantora — — — Bufet cukierniczy przy teatrze: Dla młodzieży wejście wzbronione — — — Ceny miejsc zwykłe. — — — Szczegóły w afiszach i programach.

Dr Stefan Kon

SPECJALISTA CHOROÓB KOBIECICH przeprowadził się na ul. Kościuszki Nr. 16

przyjmuje do 10 rano i od 4-6 p. p.

DOKTOR

Stefan Purski

przyjmuje codziennie od 9-11 i od 4-6 pp. Panie od 12-2

choroby skórne i weneryczne Częstochowa ul. Piękna 5.

1-sze piętro. 754-

Podatek mieszkaniowy za r. 1918.

W mieście Częstochowie organy tutejszej Ces. Niem. Policji będą doręczać w dniach najbliższych zawiadomienia piśmienne o nałożeniu podatku mieszkaniowego za rok podatkowy 1918.

Czas zażalenia upływa od 5. sierpnia do 3. września b. r., jednakże zażalenia nie powstrzymuje obowiązku zapłacenia podatku.

Sumy podatku mieszkaniowego należy zapłacić tutejszej Kasie podatkowej przy ul. Szkolnej 4 do dnia 15. września 1918 r.

Jeżeli podatek do tego terminu nie będzie zapłacony, wtedy dochoǳi doń dodatek wynoszący 25 % dłużnej sumy podatkowej i będzie przeprowadzone natychmiastowe ściganie przymusowe.

Przy płaceniu podatku w Kasie podatkowej należy przedstawić zawiadomienie o nałożeniu tego podatku.

Częstochowa, dnia 1. sierpnia 1918 r. Cesarski Naczelnik Powiatu. Hrabia von Posadowsky.

0239-

Ofiary.

W numerze z d. 6 VIII b.m. mylnie wydrukowano Mk. 25 na Besdomne, dzieci wie no być Mk. 5 kw. 245

Na Dorażną pomoc zebrane za kwiaty dn 4 VIII m. 1918 r. przez p. Ignacego Tka czynińskiego 1 mk. 25 fen. kw. 246

Sprzedam wypokycalnie książek Księgarni Lipskiej 872-

Kupię stół, krzesła, kredens, szafę. Oferty w Gońcu sub „meble“

Jabłko do sprzedania (na pudy w ogrodzie ul. św. Barbary 11 873-

Potrzebna nauczycielka lub nauczyciel niemieckiego. Oferty w Gońcu dla P. S. 874-

Wzila cetra dobrego do polowania sprzedam tanio. Wiadomość w Adm. Gońca

Zgubiono obrączkę złotą z literami A. E. na Jasnej Górze uprasza się łaskawego znalazcę o swrot do Gońca za nagrodą

Poszukuję posady massynisty lub mechanika Oferty w Gońcu 866-

Pies czarny wabi się Karok zginał, uprasza się przyprowadzić za nagrodą. Garus Piękna 60.

Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Oficyna we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego“